

діяльності того, хто навчає і того, хто навчається.

Забезпечує набуття практичного досвіду й успішну реалізацію знань, розвиток професійних вмінь, формування здатностей пов'язувати теоретичні постулати важливості культури безпеки з життєвими прикладами впровадження в освітній процес технології case-study (технологія case-study або технологія конкретних ситуацій (від англійського case – випадок, ситуація)).

Проблема впровадження методу case-study в практику вищої освіти, коли проявляється загальна спрямованість освіти не стільки на здобуття конкретних знань, скільки на формування динамічних умінь і навичок, розвиток якостей та здатностей особистості, її цінностей, є вкрай важливою.

По суті справи у кейсах описуються практичні, що називається «діючі» моделі різних ситуацій. За case-технологією здобувачі освіти засвоюють практичний досвід, який можна використати в аналогічних життєвих обставинах.

Технологія case-study створює умови для проблемного викладу знань, за якими ті, хто навчається знайомляться зі способами пошукової діяльності, набувають досвіду у розв'язанні проблемних завдань.

Науковці підкреслюють, щоб освітній процес з включенням case-методу був ефективним, необхідно мати розроблені кейси та методики їх використання.

Є різні підходи до класифікації кейсів. Так, кейси розрізняють сюжетні і безсюжетні, за іншими ознаками – практичні, повчальні та науково-дослідні. Основна задача практичного кейсу полягає в тому, щоб детально і правдиво відобразити життєву ситуацію.

Як показав наш досвід, саме сюжетні кейси дозволяють активізувати освітній процес у виші з формування у майбутніх педагогів культури безпеки. Ефективним є проведення тренінгів, в основі яких покладено практичні та повчальні кейси.

Впровадження технології case-study вимагає пропедевтичної підготовленості здобувачів освіти до активної пошукової діяльності.

На основі аналізу низки наукових праць можна вважати, що готовність студентів до розв'язання кейсу визначається через їх здатності всебічно оцінювати запропоновані ситуації; виокремлювати шляхи знаходження необхідної ключової інформації; прогнозувати розвиток ситуацій, приймати важливі рішення.

Для організації освітнього процесу для тих, хто навчає не менш важливими є підбір кейсів, визначення основних засобів навчання, та й загалом всього сценарію заняття, зокрема, уміння до проектування етапів пошукової діяльності здобувачів освіти.

Тобто за допомогою технології case-study актуалізуються вимоги до оптимальної поведінки фахівця в різних ситуаціях, як професійних, так і життєвих, що важливо для формування культури безпеки.

Таким чином проблема формування у майбутніх освітян культури безпеки є надзвичайно важливою. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики окреслюють нові методичні шляхи її вирішення.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

*Самусь Т. В.
м. Глухів*

Успішна реалізація здоров'язбережувальної функції освіти на уроках виробничого навчання полягає у збереженні здоров'я учнів. Кожен учень має отримати

під час навчання знання, що знадобляться йому в майбутньому житті. Здійснення означеної мети можливе за умови запровадження технологій здоров'язбережувальної педагогіки. Тому кожний навчальний заклад сьогодні шукає свій шлях змін у просторі покращення якості освіти та виховання.

Більшість людей, особливо молодих, легковажно ставиться до свого здоров'я. Однією із вагомих причин такого ставлення до власного здоров'я є низька культура населення, адже збереження здоров'я – справа трудомістка, системна та наполеглива. Викладач та майстер виробничого навчання професійно-технічного закладу освіти (П(ПТ)ЗО), володіючи сучасними освітніми технологіями, при постійній взаємодії з учнями, їхніми батьками, медичним працівником та психологом, повинен планувати й організовувати свою навчально-виробничу та виховну діяльність з урахуванням пріоритетів збереження та зміцнення здоров'я всіх суб'єктів освітнього процесу.

Діяльність педагогічних працівників всіх навчальних закладів, а професійно-технічних – особливо, повинна спрямовуватись на збереження та підвищення рівня здоров'я учнів, формування здорового способу життя, фізичний розвиток. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити наступні завдання: розширити функціональні можливості організму й укріпити здоров'я; особливу увагу приділити розвитку рухливих якостей; сформувати культуру здорового способу життя учнів як у навчальний, так і у позаурочний час; виховувати особистісно-ціннісне ставлення до здоров'я та усвідомленої потреби у здоровому способу життя.

Поняття здоров'язбережувальних технологій занадто широке та вимагає багато часу для розуміння, тому сконцентруємося на організації робочого місця учня під час проведення уроків виробничого навчання, а також на застосуванні вправ від втоми, виконання яких створює максимальні умови для збереження здоров'я молоді.

Заняття з усіх спеціальних предметів проводяться з обов'язковим використанням комп'ютерної техніки, що вимагає дотримання вимог з охорони праці, виконання спеціальних вправ. У всіх комп'ютеризованих країнах визнано, що робота людини за комп'ютером – одна з найбільш напружених і утомливих. В організмі працівника відзначається велика кількість функціональних змін з боку органів зору, дихання, кістково-м'язової та нервово-психічної систем. Вітчизняні та зарубіжні дослідження стверджують, що понад 90% працюючих за моніторами скаржаться на стомлюваність, болі в області потилиці, шиї, сльозотечу, печіння або біль в області очей.

Здоров'язбережувальні технології пропонують такі методики, при яких учні не втомлюються, а продуктивність їх роботи значно зростає. У майстерні в доступному для огляду місці необхідно розташувати інструкції з охорони праці та плакати з текстом правил, яких необхідно дотримуватися перед початком роботи, під час роботи з пристроями та після завершення роботи. Це постійно нагадуватиме учням про важливість їх виконання.

Правилами охорони праці зазначено, що через кожні 10 хвилин роботи за монітором необхідно зробити перерву на кілька хвилин, під час якої записати отримані результати, підготувати дані про продовження роботи або просто відпочити, виконавши певні вправи.

Оздоровчі хвилини під час уроків виробничого навчання повинні комбінувати в собі фізичні вправи для осанки, вправи для очей, рук, шиї, ніг. Такі прийоми допомагають зняти втомленість, відновити рівновагу учнів. Вправи можна досить успішно проводити самим учням, поєднуючи їх з елементами ігор. Використання різних методів розвантаження допомагають уникнути одноманітності на уроках, монотонності, передчасної втоми учнів. Адже, як відомо, кращий вид відпочинку – зміна діяльності. Враховуючи особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій, для збереження здоров'я учнів та ефективної роботи на уроках

виробничого навчання необхідно проводити динамічні паузи, хвилинки релаксації тощо. Можна запропонувати учням вправи, що спрямовані саме на такі розвантаження організму. Наприклад, на вдиху – ноги разом, руки вгору та сильно притискаємо їх до вух, на видиху – різко опускаємо руки вниз.

Для зняття зорового навантаження під час роботи за комп'ютером рекомендуємо учням протягом усього уроку, при перших симптомах втоми очей, відводити погляд удалину на кілька секунд. Після кількох уроків у них формується стійка звичка, що в подальшому допоможе зберегти гостроту зору. Обов'язкові для виконання й вправи, що призначені для профілактики порушення зору, рекомендовані при неврозах, гіпертонії, підвищеному внутрішньочерепному тиску тощо.

Уроки виробничого навчання дають можливість переключати увагу учнів з розумової діяльності на фізичну, більш емоційну. Весь освітній процес на уроках виробничого навчання базується на здоров'язбережувальних принципах. А методи, прийоми, засоби, що застосовуються в навчанні, повинні бути обґрунтованими, перевіреними на практиці, не завдавати шкоди здоров'ю учня і майстра виробничого навчання.

Таким чином, сучасна система професійної (професійно-технічної) освіти повинна протягом усього періоду навчання учнів бути спрямована на формування в них бережливого ставлення до власного здоров'я, виховувати бажання його зміцнювати протягом усього подальшого життя. Впровадження здоров'язбережувальних технологій потребує від педагога не допускання перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання; врахування інтелектуальних та фізіологічних особливостей учнів; планування видів робіт, що сприяють зниженню втоми; чергування різних видів навантаження; використання форм та методів навчання, що спрямовані на збереження, укріплення та розвиток здоров'я всіх учасників навчально-виробничого та виховного процесу.

АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ – ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

*Титаренко В.М.
м. Полтава*

Анотація. У статті описано вплив автомобільного транспорту на стан атмосферного повітря, подано також значення повітря для життя і здоров'я людини.

Ключові слова: автомобільний транспорт, повітря, здоров'я людини.

Головним джерелом забруднення атмосферного повітря є автомобільний транспорт. Науковці-дослідники довели, що вітчизняні автомобілі економічні «брудніші» від західних моделей. Проте, багато іномарок мають спрацьовані двигуни й тому забруднюють повітря. До цього часу в якості палива використовується переважно вкрай шкідливий етильований бензин, складовою якого є свинець. Зазвичай, автодвигуни бувають не належним чином відрегульованими, тому в їх газових викидах міститься значна кількість вуглекислого газу, сажі та ін. Ситуація погіршується ще й тим, що автомобільні викиди концентруються у приземному шарі повітря, а саме, в зоні дихання людини. У містах, де забруднення атмосферного повітря досить суттєве, помітно знижується його прозорість. Відомо, що до складу атмосферного повітря входить: азот – 78,1 %, кисень – 20,9 %, вуглекислий газ – 0,032 % та ін. Тому вуглекислий газ є відносним показником ступеня чистоти повітря, де перебуває людина.